

Spis treści

Spis map.....	IX
Wprowadzenie.....	1

CZEŚĆ PIERWSZA: HISTORIE

Zjednoczenie Górnego i Dolnego Egiptu.....	13
Wielki Mur Chiński i granica jako czynnik jednoczący.....	17
Dlaczego Europa nie jest półwyspem Azji?.....	25
Rzymskie <i>limes</i> i potęga peryferii.....	32
Dziedzictwo Karola Wielkiego.....	40
Granice Wielkiej Brytanii.....	49
O feudalizmie, markizach, margrabiach i lordach marchii.....	58
Polityka otwartych granic Czyngis-chana.....	64
Hiszpania i Portugalia dzielą świat.....	72
Święte, Rzymskie i Cesarstwo.....	79
Brytania, Irlandia i wynalezienie kartograficznego kolonializmu.....	87
Wysoce niezrozumiana linia Masona-Dixona.....	95
Reformy administracyjne cesarza Napoleona I.....	104
Amerykańska inwazja na Meksyk.....	112
Sprawa Szlezwika-Holsztynu.....	118

„...Gdzie nigdy nie powstała stopa białego człowieka”	125
Komisja ds. granicy sudańsko-ugandyjskiej	133
Europejski nacjonalizm i Stany Zjednoczone Wielkiej Austrii	139
Wielka Brytania i Francja dzielą Bliski Wschód	147
Podział Ulsteru	154
Podział Indii	160
Żelazna kurtyna i podział Berlina	170

CZĘŚĆ DRUGA: DZIEDZICTWO

Königsberg/Kaliningrad, Niemcy Wschodnie/Rosja Zachodnia	179
Dziwny przypadek Bir Tawil	187
Niebezpieczne ogrodnictwo w koreańskiej strefie zdemilitaryzowanej . . .	192
Chińska linia dziewięciu kresek i jej krytycy	201
Niepewne granice między Izraelem a Palestyną	209
Baarle-Hertog i Baarle-Nassau – bliźnięta syjamskie wśród miast	218
Granica USA-Kanada i kłopot z liniami prostymi	223
Kilka miejsc, które nie są Szwajcarią	230
Kilka uwag o mikropaństwach	237
Granice miasta	243
Kłątwa przedmieść i granice Detroit	250
Waszyngton, Dystrykt Kolumbii i kwadrat między stanami	256
Granice w kraju na antypodach	264
Kilka przypadkowych inwazji	272
Kostaryka, Nikaragua i „wojna Google Maps”	278
Dylemat kartografa	283

CZĘŚĆ TRZECIA: CZYNNIKI ZEWNĘTRZNE

Krótka historia południka zerowego	291
Kilka uwag o strefach czasowych	300
Krótka historia międzynarodowej linii zmiany daty	307
O granicach morskich i prawie morza	314
Kilka uwag o państwach śródłądowych	322
Jak świat zamroził roszczenia terytorialne na Antarktydzie	326
Inna, większa, bardziej muzykalna Europa	334
Granice w powietrzu	341
Ostateczna granica	346
Zakończenie: koniec linii	353
Źródła i lektury uzupełniające	357
Podziękowania	373
Skorowidz	375